

Dovilė Zubačiovaitė

Mykolo Romerio universiteto Viešojo administravimo studijų III kurso studentė,
universiteto Viešojo administravimo fakulteto studentų atstovybės pirmininkė

Viešojo administravimo studijos – studentės akimis

„Viešojo administravimo studijų programos skatina šiuolaikiškai mąstančių žmonių tobulėjimą“

Pilietinė visuomenė Lietuvoje bręsta lėtai, ir šis procesas yra sudėtingas. Politinis nepasitikėjimas, bendrųjų vertybių ir idėjų stygius, nepakankamas demokratinė vertybių vertinimas, įsisavinimas bei supratimas verčia visuomenę skeptiškai žvelgti į politiką, o, svarbiausia, į viešąją erdvę. Pastaroji apskritai suprantama kaip sustabarėjęs biurokratinis aparatas. Dėl to valstybės valdymo sistema skirtingų visuomenės grupių vertinama kaip per daug sudėtinga,

nesugebanti progresyviai integruotis į Vakarų socialinę ir ekonominę sistemą, juolab nesugebanti teisingą ir viešąją sistemą pertvarkyti pagal Europos Sąjungos reikalavimus. Kartu didėja nepasitenkinimas esama padėtimi, gyvenimo gerove. Be viso to, skausmingai pergyvenamas valstybės valdymo ir privataus verslo susiliejimas. Kritikuojamos valstybinės įmonės, veikiančios šiuo principu. Galų gale iškyla klausimai: kokių priemonių reikia imtis, siekiant išsaugoti visuomenės pasitikėjimą valstybės tarnyba? Kaip turi pasireikšti profesionalumas valstybės tarnyboje? Kuo remiantis turi būti priimami sprendimai?

Jaunimas išsako drąsią nuomonę

Studentai, net tik kalba, bet ir dalyvauja sprendžiant švietimo ir mokslo problemas. Abejingumo neliko, nes su šia sistema susiduriama kasdien, suvokiama, jog nuo jos funkcionavimo priklauso mūsų visų ateitis. Tikslas išugdyti savo šaliai ir visuomenei kūrybingus piliečius tapo bendru ir svarbiausiu aukštųjų mokyklų ir studentų tikslu. Reikšmingą vaidmenį čia vaidina ir valdžia, ypač viešojo administravimo srityje. Jauni žmonės išdrįso reikšti savo nuomonę bei kritiką, galbūt ne visada priimtina, stokojančią patirties, tačiau svarią, inicijuojančią diskusijas, priežastingumo analizę ir naujosios viešosios vadybos plėtrą.

Viešojo sektoriaus darbuotojai ir tarnautojai nėra vien tik beasmenis funkcinis aparatas. Jaunas žmogus, pradėdamas savo karjerą valstybės tarnyboje, turi būti atsakingai paruoštas šiam darbui, o tai įmanoma pasiekti tik kokybiškų studijų dėka.

Organizavimo ir vykdymo patirtimi viešajame sektoriuje su studentais dalinasi patyrę valstybės tarnautojai. Nesuklydčiau juos pavadindama savo srities „asais“. Viešojo administravimo studijos orientuojamos į praktinių uždavinių sprendimą ir į savarankišką veiklą.

Studijos iš pirmo žvilgsnio gali neatrodyti patrauklios, tačiau jos suteikia bazinių žinių bagažą, išmoko taikyti tyrimų rezultatus praktikoje, paruošia studentą darbui, reikalaujančiam nuolatinio tobulėjimo. Absolventams įdiegiami savarankiško žinių įsisavinimo pagrindai.

Studijos ugdo kompetenciją

Ginčų ir kontraversiškų diskusijų apie aukštojo mokslo problemas netrūksta. Visuomenės savirefleksija pasižymi nuomonių įvairove. Renkantis studijų kryptį, jaunimas turėtų įgyti didesnę atsparumą dažnai pateikiamoms spekuliatyvioms ir sensacingoms charakteristikoms.

Viešojo administravimo studijų programos skirtos valstybinio sektoriaus bei visuomeninių nepelno organizacijų vadybos ir administravimo specialis-

tams parengti. Viešojo valdymo teisė, strateginis valdymas, organizacijų psichologija ir kitos specializacijos plečia akiratį, dalykines teorines žinias, skatina šiuolaikiškai mąstančių žmonių tobulėjimą.

Visų pirma, viešojo administravimo studijos supažindina su viešojo administravimo ir valstybės tarnybos teisinio reguliavimo ypatumais, suteikia teisinių žinių, reikalingų dirbant viešojo administravimo institucijose bei valstybės tarnyboje ne tik Lietuvoje, bet ir Europos Sąjungoje. Studentai tampa kompetentingi tokiais klausimais kaip valstybės valdymo institucijos ir valstybės tarnautojų teisinis statusas, tarptautiniai santykiai, ES teisė, valstybės tarnybos teisinis reglamentavimas. Formuojami ne tik administraciniai gebėjimai ir vadybiniai įgūdžiai, susiję su įstaigų, įmonių, miestų, rajonų, regionų strategine plėtra, valdymu, inovacijomis – kartu studentai rengiami projektų paraiškų teikimui bei jų vykdymui, vadovavimui. Strateginės vizijos formavimas, situacijos ir strateginių pasirinkimų įvertinimas, ilgalaikės organizacijos sėkmės strategijos rengimas – neatsiejami viešojo administravimo disciplinos elementai. Reikia paminėti ir organizacinės psichologijos žinias, kurios padeda efektyviai vykdyti administratoriaus darbo funkcijas, efektyvių darbo grupių formavimo ir organizacijų sprendimų klausimais.

Vienas iš pagrindinių administravimo bruožų – sprendimų priėmimas, todėl kalbant apie viešojo administravimo studijų svarbą bei reikšmę, privalu pabrėžti etiško sprendimų priėmimo įtaką visuomenės gyvenimui. Etiškas sprendimas negali prieštarauti visuomenės vertybėms, todėl prieš jį priimant privalo apžvelgti situacijos faktus, nustatyti interesus, identifikuoti susidarančias jėgas bei jų atsakomybę, apibrėžti problemą, įvertinti vertybes, palyginti sprendimų alternatyvas, nustatyti prioritetus ir tik tuomet priimti, įgyvendinti sprendimą bei jį įvertinti. Etiško sprendimo priėmimas – vienas iš efektyviausių būdų užkirsti kelią galimiems etikos pažeidimams.

Bakalaurai pasirenge kibti į darbą

Karjeros galimybės plačios – bakalauro ir magistro studijos turi daugybę specializacijų, o valstybės tarnautojo tarnybinės veiklos vertinimas ir tarnautojų karjera reglamentuota Valstybės tarnybos įstatyme. Studentai, įgiję viešojo administravimo studijų programos bakalauro laipsnį, yra pasirenge dirbti vadybinį ir administracinį darbą, integruojant Lietuvoje bei Europos Sąjungos valstybėse sukauptą patirtį ir naujausias šios srities mokslo žinias. Gebėjimai analizuoti socialines, ekonomines, etnines, teises, politines problemas, kritiškai bei analitiškai mąstyti, dalykiškai komunikuoti, atlikti mokslinius tyrimus, taikyti informacines technologijas valdyme ir disponuoti perkeliamaisiais įgūdžiais – tai produktyvaus valstybės tarnautojo darbo pagrindas.

Valstybės tarnautojai bet kokiaje valstybėje yra svarbi valstybės valdymo grandies dalis. Jie atlieka tarpininkų tarp politikų ir visuomenės padėties funkciją, įgyvendina suformuotą politiką, administruoja numatytas viešąsias paslaugas.

Viešojo administravimo studijos ne tik suteikia fundamentalias šios srities žinias, bet ir formuoja studento charakterį, jo moralinę poziciją, moko aiškumo ir konkretumo, ugdo gebėjimus gilintis į esmę, gauti išsamią informaciją, ją apdoroti, o taip pat dirbti atidžiai, išreiškiant pagarbą aplinkiniams, su kuriais dirbama. Profesionalumas nėra įgimtas ir, kad sprendimai būtų adekvatus laukiamiems rezultatams, valstybės tarnyba turi būti stabili, vientisa, veiksminga ir atsakinga institucija, tarnaujanti visuomenei. Todėl ir siekiama, kad viešojo administravimo studijos būtų kuo kokybiškesnės ir tikslingesnės, kad jos pasitarnautų kaip įrankis aukšto profesionalumo valstybės tarnautojų mokymui.